

IŠVADA

DĖL TARYBOS SPRENDIMO PROJEKTO „DĖL KELEIVIŲ VEŽIMO VIETINIŲ SUSISIEKIMO MARŠRUTU JURBARKAS–KAUNAS“

2017 m. balandžio 20 d.

Jurbarkas

1. Sprendimo projekto pavadinimas turi atitikti sprendimo turinį.
2. Preambulėje reikalinga nurodyti konkrečią Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 5 straipsnio dalį, kuria vadovaujamasi. Kartu su sprendimo projektu tikslinga pateikti informaciją ar dokumentus, pagrindžiančius pasirinktoje teisės normoje įtvirtintas aplinkybes ar reikalavimus.
3. Sprendimo projekto 1 punkte nurodytas maršruto pavadinimas neatitinka Jurbarko rajono savivaldybės tarybos 2016 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. T2-141 „Dėl Jurbarko rajono visuomenei būtinų vietinio reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutų sąrašo patvirtinimo“ patvirtintame maršrutų sąrašė nurodyto maršruto pavadinimo.
4. Šį teisės aktą skelbti Teisės aktų registre neprivaloma.
5. Iš parengto sprendimo projekto nėra aišku, kas pasirašys sutartį.
6. Vadovaujantis Jurbarko rajono savivaldybės vardu sudaromų sutarčių pasirašymo tvarkos, patvirtintos Jurbarko rajono savivaldybės tarybos 2009 m. birželio 25 d. sprendimu Nr. T2-202 „Dėl Jurbarko rajono savivaldybės vardu sudaromų sutarčių pasirašymo tvarkos“, 3.4 ir 5 punktais, tikslinga šiuo sprendimu pritarti ir sutarties su vežėju projektui.
7. Kadangi šis teisės aktas yra individualus, būtina nurodyti jo apskundimo tvarką.

Atkreiptinas tarybos narių dėmesys į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2015 m. sausio 15 d. nutarime Nr. KT3-n1/2015 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 17¹ straipsnio (2009 m. gruodžio 17 d. redakcija) 2 dalies 2 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai suformuotą praktiką:

8. <...>Pabrėžtina, kad Reglamento 5 straipsnyje tiesiogiai įtvirtinta, jog nuspręsti keleivinio transporto viešąsias paslaugas teikti pati arba šiame reglamente nurodytomis sąlygomis tiesiogiai, t. y. neskelbdama konkurso, sudaryti viešųjų paslaugų teikimo sutartį su savo kontroliuojamu ūkio subjektu arba su trečiuoju asmeniu – keleivinio transporto paslaugas teikiančiu ūkio subjektu vietos kompetentinga institucija gali tik tuo atveju, jeigu tai nedraudžiama pagal nacionalinę teisę <...>

9. Minėta, kad Reglamento nuostatos dėl vežėjo viešosioms keleivių vežimo paslaugoms teikti parinkimo būdo taikomos, jeigu tai nedraudžiama pagal nacionalinę teisę. Taigi pareiškėjo ginčijamas teisinis reguliavimas aiškintinas ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų, kuriais reguliuojamas viešųjų paslaugų teikimas, kontekste.

9.1. Pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą (2008 m. rugsėjo 15 d. redakcija) keleivių vežimo vietiniais maršrutais organizavimas, lengvatinio keleivių vežimo kompensacijų skaičiavimas ir mokėjimas yra viena iš savivaldybių savarankiškų funkcijų, kurią jos privalo vykdyti paisydamos veiklos skaidrumo, priimamų sprendimų teisėtumo ir asmenų lygiateisiškumo principų (4 straipsnio 6, 10, 13 punktai, 6 straipsnio 33 punktas).

9.2. Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo (2009 m. balandžio 9 d. redakcija) 4 straipsnyje nustatyta, kad viešojo administravimo subjektai, įgyvendindami pavestus uždavinius, susijusius su ūkinės veiklos reguliavimu Lietuvoje, privalo užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę, viešojo administravimo subjektams draudžiama priimti teisės aktus arba kitus sprendimus, kuriais teikiamos privilegijos arba diskriminuojami atskiri ūkio subjektai ar jų grupės ir dėl kurių atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams.

9.3. Kelių transporto kodekso 17¹ straipsnio (2009 m. gruodžio 17 d. redakcija) 2 dalį, kurioje nustatyti du keleivinio kelių transporto viešąsias paslaugas teikiančių vežėjų parinkimo būdai, aiškinant kartu su nurodytomis Vietos savivaldos, Konkurencijos įstatymų nuostatomis, pažymėtina, kad savivaldybės, organizuodamos keleivių vežimą vietiniais maršrutais ir parinkdamos vežėjus šioms paslaugoms teikti, privalo vadovautis veiklos skaidrumo, priimamų sprendimų teisėtumo ir asmenų lygiateisiškumo principais; vykdydamos joms pavestas funkcijas, susijusias su keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų teikimo organizavimu, inter alia parinkdamos vežėją minėtoms paslaugoms teikti, savivaldybės turi užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę keleivių vežimo srityje ir nepriimti sprendimų, kuriais teikiamos privilegijos arba diskriminuojami atskiri vežėjų rinkoje veikiantys ūkio subjektai ar jų grupės ir dėl kurių atsiranda arba gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams.

Tai reiškia, kad savivaldybės, turinčios pareigą užtikrinti bendrus interesus atitinkančių keleivinio kelių transporto paslaugų teikimą, neturi absoliučios diskrecijos nuspręsti dėl šias paslaugas teikiančių vežėjų parinkimo būdo. Savivaldybės sprendimus dėl keleivinio kelių transporto viešąsias paslaugas teikiančių vežėjų parinkimo pagal Kelių transporto kodekso 17¹ straipsnio (2009 m. gruodžio 17 d. redakcija) 2 dalies 2 punktą (su vežėjais tiesiogiai sudarydamos viešųjų paslaugų teikimo sutartis įstatyme numatytomis sąlygomis), o ne pagal 1 punktą (konkurso būdu), gali priimti tik tuo atveju, jeigu tokiais sprendimais nebus teikiama privilegijų arba diskriminuojami atskiri ūkio subjektai ar jų grupės.

Taigi savivaldybė, nuspręsdama dėl keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų teikėjo parinkimo būdo, turi atsižvelgti inter alia į tai, ar yra kitų ūkio subjektų, norinčių ir galinčių teikti keleivinio kelių transporto viešąsias paslaugas, ir, jei jų esama, užtikrinti, kad jiems būtų sudarytos sąlygos konkuruoti dėl galimybes teikti šias paslaugas.

10. Pareiškėjo ginčijamą Kelių transporto kodekso 171 straipsnio (2009 m. gruodžio 17 d. redakcija) 2 dalies 2 punktą aiškinant kartu su Vietos savivaldos, Konkurencijos įstatymų nuostatomis, taip pat Reglamento, į kurį ginčijamoje nuostatoje daroma nuoroda, nuostatų kontekste, pažymėtina, kad šiuo teisiniu reguliavimu įtvirtintas kitoks keleivinio kelių transporto viešąsias paslaugas teikiančių vežėjų parinkimo būdas – vežėjo parinkimas ne konkurso tvarka, bet tiesiogiai sudarant viešųjų paslaugų teikimo sutartį – nustatytas siekiant sudaryti galimybę savivaldybių institucijoms imtis reikiamų veiksmų, kad būtų užtikrintas keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų, būtinų siekiant patenkinti bendrus ekonominius interesus, teikimas net ir tais atvejais, kai vežėjams tai komerciškai nenaudinga. Taigi savivaldybės, turėdamos pareigą užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę, organizuodamos keleivių vežimą vietiniais maršrutais pagal ginčijamą Kelių transporto kodekso 171 straipsnio (2009 m. gruodžio 17 d. redakcija) 2 dalies 2 punktą vežėją šioms paslaugoms teikti gali parinkti tiesiogiai sudarydamos viešųjų paslaugų teikimo sutartis įstatyme nustatytomis sąlygomis, o ne konkurso būdu, tik tais atvejais, kai reikia imtis veiksmų, kad būtų užtikrintas keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų teikimas, kurio, atsižvelgdami į savo komercinius interesus, vežėjai neprisiimtų arba kurį prisiimtų ne visa apimtimi, tačiau kuris yra būtinas siekiant patenkinti bendruosius interesus, ir tik jeigu tokiais sprendimais nebus teikiama privilegijų arba diskriminuojami atskiri ūkio subjektai ar jų grupės.

<...> Taigi Kelių transporto kodekso 17¹ straipsnio (2009 m. gruodžio 17 d. redakcija) 2 dalies 2 punkte įtvirtintu teisiniu reguliavimu įstatymų leidėjas sudarė prielaidas užtikrinti stabilų ir nenutrūkstamą bendrus interesus tenkinančių keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų teikimą gyventojams (inter alia tais atvejais, kai tai komerciškai nenaudinga); pagal ginčijamą teisinį reguliavimą keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų teikėjas gali būti parinktas tik tokiu atveju, kai to neįmanoma padaryti konkurso būdu lygiomis sąlygomis jame dalyvaujant tiek savivaldybės įsteigtoms įmonėms, tiek privatiems ūkio subjektams.

Apibendrinant Konstitucinio Teismo suformuotą praktiką, savivaldybė sprendimą dėl keleivinio kelių transporto viešąsias paslaugas teikiančių vežėjų parinkimo pagal Kelių transporto kodekso 17¹ straipsnio 2 dalies 2 punktą (su vežėjais tiesiogiai sudarydamos viešųjų paslaugų teikimo sutartis įstatyme numatytomis sąlygomis), o ne pagal 1 punktą (konkurso būdu), gali priimti tik tuo atveju, jeigu tokiais sprendimais nebus teikiama privilegijų arba diskriminuojami atskiri ūkio subjektai ar jų grupės. Taigi savivaldybė, nuspręsdama dėl keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų teikėjo parinkimo būdo, turi atsižvelgti inter alia į tai, ar yra kitų ūkio subjektų, norinčių ir

galinčių teikti keleivinio kelių transporto viešąsias paslaugas, ir, jei jų esama, užtikrinti, kad jiems būtų sudarytos sąlygos konkuruoti dėl galimybės teikti šias paslaugas.

Nors Sprendimo projekte siūloma sudaryti sutartį su vežėju ne konkurso tvarka, tačiau pagal aukščiau nurodytą teisminę praktiką, kartu su sprendimo projektu nėra pateikiama jokių duomenų, dokumentų ar kitos informacijos, patvirtinančios, kad šiuo sprendimu nebus teikiama privilegijų arba diskriminuojami atskiri ūkio subjektai ar jų grupės bei nenurodoma, ar buvo atsižvelgta *inter alia* į tai, ar yra kitų ūkio subjektų, norinčių ir galinčių teikti keleivinio kelių transporto viešąsias paslaugas.

Teisės ir civilinės metrikacijos skyriaus vedėja

Rūta Vančienė

Tarybos ir mero sekretoriato vyriausioji specialistė

Indrė Gavėnė